

Secția a treia

CAUZA RUSEN ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 38151/05)

Hotărâre

Strasbourg

8 ianuarie 2009

Definitivă

8/04/2009

Hotărârea poate suferi modificări de formă.

În cauza Rusen împotriva României, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Elisabet Fura-Sandström, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Alvin Gyulumyan, Egbert Myjer, Luis López Guerra, *judcători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 2 decembrie 2008, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 38151/05 îndreptată împotriva României prin care un resortisant al acestui stat, doamna Sanda Rusen („reclamanta”), a sesizat Curtea la 7 octombrie 2005 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamanta susține că anularea acțiunii sale pentru neplata taxelor judiciare de timbru a adus atingere dreptului său de a accede la o instanță.

4. La 6 octombrie 2006, președintele secției a treia a hotărât să comunice Guvernului capătul de cerere privind art. 6 § 1 din convenție. În conformitate cu art. 29 § 3 din convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT,

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamanta s-a născut în 1937 și are domiciliul în București.

6. Aceasta este pensionată, iar veniturile sale lunare se ridicau, în 2005, la 1 200 000 lei românești („ROL”) și erau formate din două pensii alimentare plătite de fostul său soț și de

fiul său, R.G. Din ianuarie 2006, reclamanta primește 2 200 000 ROL pe lună.

7. În 2001, în urma vânzării unui imobil care făcea parte din comunitatea sa de bunuri împreună cu a fostului său soț, aceasta a obținut 25 000 de dolari americani („USD”). Reclamanta a dat jumătate din această sumă fiului său R.N. cu titlu de cheltuieli de subzistență și cu cealaltă jumătate au cumpărat un apartament pe numele fiului. Aceasta a locuit acolo timp de câteva luni până când fiul său a vândut din nou apartamentul.

8. La 24 martie 2005, reclamanta a introdus o acțiune civilă împotriva fiului său R.N. pentru a primi suma de 12 500 USD pe care acesta o obținuse din vânzarea apartamentului. Judecătoria București i-a solicitat să plătească taxele judiciare de timbru datorate în temeiul legii, care se ridică în speță la 20 065 000 ROL.

9. Prevalându-se de veniturile sale reduse, la 12 mai 2005, reclamanta a solicitat să fie scutită de plata acestei taxe. Aceasta a anexat un certificat de la serviciul de taxe și impozite pentru a dovedi că nu obținea alte venituri și că nu deținea nici bunuri imobile.

10. Prin încheierea din 19 mai 2005, Judecătoria București a constatat că reclamanta primea o pensie în valoare de 1 200 000 ROL și că din certificatul de la serviciul de taxe și impozite reieșea că aceasta nu avea alte venituri sau obligații. În pofida acestui lucru, instanța a constatat că afirmațiile reclamantei privind suma de 12 500 USD acordată fiului său erau contradictorii. Astfel, reclamanta a afirmat inițial că i-a acordat suma respectivă fiului său pentru ca acesta să o depună într-o bancă, iar apoi a declarat că i-a acordat-o fiului său cu titlu de cheltuieli de subzistență. În cele din urmă, instanța a respins cererea de scutire de taxă a reclamantei. Partea relevantă a încheierii se citește după cum urmează:

„Având în vedere că afirmațiile reclamantei sunt contradictorii în ceea ce privește suma de 12 500 USD și luând în considerare celelalte documente aflate la dosar – printre care certificatul de la serviciul de impozite și taxe [...] cu mențiunea că a fost eliberat reclamantei pentru a-i servi la obținerea unei majorări a pensiei pentru limită de vârstă, precum și declarația autenticată [...], cu mențiunea că i-a fost acordată reclamantei pentru a-i servi la obținerea ajutorului social – instanța reține că valoarea veniturilor obținute de reclamantă nu poate fi stabilită cu certitudine. Cu toate acestea, este sigur că, în prezent, aceasta primește o pensie pentru limită de vârstă în cuantum de 1 200 000 ROL”.

Ținând seama de aceste constatări, în conformitate cu art. 75 C. proc. civ., judecătoria a stabilit cuantumul taxei care trebuie plătită de către reclamantă la 10 030 000 ROL. Încheierea poartă mențiunea „irevocabilă”.

11. Ședința pe fond a avut loc la 16 iunie 2005, dată la care reclamanta a solicitat judecătoriei să stabilească un nou termen pentru ca aceasta să poată plăti suma solicitată. Cu toate acestea, fără să se pronunțe cu privire la această cerere și având în vedere că reclamanta nu plătitese suma cerută, Judecătoria București i-a anulat acțiunea pentru neplata taxelor judiciare de timbru. Instanța a obligat-o, de asemenea, să plătească 2 000 000 ROL cu titlu de cheltuieli de judecată.

12. Reclamanta nu a formulat recurs împotriva acestei hotărâri.

13. Datorită dificultăților financiare întâmpinate, după vânzare, reclamanta a locuit în calitate de chiriaș într-un apartament pentru care fiul său a plătit chiria timp de aproximativ șase luni și a fost evacuată datorită imposibilității de a-și plăti chiria. De atunci, aceasta nu mai are domiciliu stabil.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

1. Legea nr. 146 din 24 iulie 1997 privind taxele judiciare de timbru

14. Art. relevante se citesc după cum urmează:

Art. 1

„Acțiunile și cererile introduse la instanțele judecătorești [...] sunt supuse taxelor judiciare de timbru, prevăzute în prezenta lege, și se taxează în mod diferențiat, după cum obiectul acestora este sau nu evaluabil în

bani [...].”

Art. 2

„Acțiunile și cererile evaluabile în bani, introduse la instanțele judecătorești, se taxează astfel: [...] între 365 940 001 lei și 1 829 700 000 lei, taxele judiciare de timbru sunt în valoare de 19 084 000 lei + 2% pentru ce depășește 365 940 000 lei.”

Art. 11

„2. Se timbrează cu 37 000 lei cererile pentru exercitarea apelului sau recursului împotriva următoarelor hotărâri judecătorești:

[...] hotărârile de anulare a cererii, ca netimbrată sau nesemnată.”

2. Codul de procedură civilă, în forma la momentul respectiv

15. Art. relevante se citesc după cum urmează:

Art. 75

„Asistența judiciară cuprinde:

1 acordarea de scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru, a timbrului judiciar și a cauțiunilor [...].”

Art. 77

„ [...]”

2. Instanța va cerceta cererea [de asistență judiciară], putând solicita în legătură cu aceasta lămuriri și dovezi părților sau informații scrise autorităților competente;

3. Asupra cererii, instanța se va pronunța, fără dezbateri, prin încheiere dată în camera de consiliu.”

Art. 79

„Încheierile prevăzute la art. 77 alin. (3) [...] nu sunt supuse nici unei căi de atac.”

3. „Codul de procedură civilă comentat și adnotat” de M. Tăbârcă și Gh. Buta, Editura Universul Juridic, 2007, p. 305.

16. Adnotarea de la art. 79 este redactată după cum urmează: „textul interzice nu numai introducerea unei căi de atac separate împotriva încheierii, ci și contestarea acesteia în același timp cu fondul cauzei.”

4. Decizia nr. 105/2004 a Curții Constituționale referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (3) (devenit ulterior art. 79) C. proc. civ.

17. Pronunțându-se cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată de către un avocat pe motivul imposibilității formulării unei căi de atac împotriva încheierii cu privire la cererea de asistență judiciară, Curtea Constituțională a considerat că, datorită specificului domeniului reglementat și din motive de celeritate, în mod contrar dreptului comun în materie de încheieri, cea privind asistența judiciară nu poate face obiectul nici unei căi de atac.

5. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, care transpune în dreptul român Directiva 2003/8/CE a Consiliului European, publicată în Jurnalul Oficial la 25 aprilie 2008

18. Articolele relevante se citesc după cum urmează:

Art. 6

„Ajutorul public judiciar se poate acorda în următoarele forme:
[...]
d) scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări de la plata taxelor judiciare prevăzute de lege [...]”

Art. 7

„[Ajutorul public judiciar] nu poate depăși, în cursul unei perioade de un an, suma maximă echivalentă cu 12 salarii minime brute [...]”

Art. 8

„1. Beneficiază de ajutor public judiciar [...] persoanele al căror venit mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul de 500 lei. În acest caz, sumele care constituie ajutor public judiciar se avansează în întregime de către stat.”

Art. 15

„1. Asupra cererii de ajutor public judiciar instanța se pronunță, fără citarea părților, prin încheiere motivată [...]
2. Împotriva încheierii prin care se respinge cererea de acordare a ajutorului public judiciar cel interesat poate face cerere de reexaminare, în termen de 5 zile de la data comunicării încheierii.
3. Cererea de reexaminare se soluționează în camera de consiliu de un alt complet, instanța pronunțându-se prin încheiere irevocabilă.”

Art. 53

„La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se abrogă art. 74-81 C. proc. civ. [...]”

ÎN DREPT,

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE

19. Reclamanta susține că anularea acțiunii sale prin decizia din 16 iunie 2005 a Judecătorei București pentru neplata taxelor judiciare de timbru i-a încălcat dreptul de a accede la o instanță. Aceasta invocă art. 6 § 1 din convenție, care se citește după cum urmează:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]”

A. Cu privire la admisibilitate

20. Guvernul consideră că reclamanta a acceptat valoarea sumei pe care trebuia să o plătească, ținând seama de faptul că aceasta a solicitat amânarea cauzei pentru a plăti taxele judiciare de timbru. Guvernul susține că reclamanta nu a epuizat căile de atac interne, ținând seama de faptul că aceasta nu a introdus recurs împotriva hotărârii din 16 iunie 2005, în pofida valorii mici a taxelor judiciare de timbru, respectiv 37 000 ROL, pentru această cale de atac. Guvernul solicită Curții să respingă cererea din motive de neepuizare a căilor de atac interne.

21. Reclamanta respinge acest argument, afirmând că taxele judiciare de timbru pe care trebuia să le plătească se ridicau la 10 030 000 ROL.

22. Curtea reamintește că, în conformitate cu jurisprudența sa constantă, art. 35 § 1 din convenție nu impune reclamantilor decât epuizarea căilor de atac disponibile în mod normal și suficiente în ordinea juridică internă pentru a le permite să obțină reparația pentru încălcările pretinse. Aceste căi de atac trebuie să aibă un grad suficient de certitudine, în practică precum și în teorie, fără de care le-ar lipsi caracterul efectiv și accesibilitatea dorite [*Selmouni împotriva Franței (MC)*, nr. 25803/94, pct. 75, CEDO 1999-V].

23. Curtea observă că reclamanta a utilizat calea de atac care îi era disponibilă în temeiul

art. 75 și urm. C. proc. civ. și că aceasta a obținut o reducere a sumei care trebuia plătită cu titlu de taxe judiciare de timbru. În continuare, Curtea observă că decizia astfel pronunțată este definitivă, nefiind susceptibilă de recurs, nici separat, nici în același timp cu hotărârea pronunțată cu privire la fond (a se vedea supra, pct. 15-17). În această privință, Curtea observă că Guvernul nu a prezentat exemple din jurisprudență care să demonstreze că, în cazul formulării unui recurs împotriva hotărârii de anulare a unei acțiuni, instanța astfel investită este competentă pentru a se pronunța cu privire la cererea de scutire. În aceste împrejurări, Curtea consideră că formularea unui recurs împotriva hotărârii din 16 iunie 2005 a Tribunalului București de anulare a acțiunii pentru neplata taxelor judiciare de timbru nu este o cale de atac eficientă în sensul art. 35 § 1 din convenție.

24. Prin urmare, este necesar să se respingă excepția Guvernului. De asemenea, Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din convenție și că nu prezintă nici un alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din convenție

1. Argumentele părților

25. Guvernul nu contestă că dreptul reclamantei de a accede la o instanță a fost supus unor limitări, dar consideră că acestea urmăreau un scop legitim și că exista un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit. Acesta reamintește că condiționarea accesului la o instanță de anumite cheltuieli de procedură nu reprezintă în sine o încălcare a dreptului la un proces echitabil [*Weissman și alții împotriva României*, nr. 63945/00, CEDO 2006-... (extrase), *Jedamski și Jedamska împotriva Poloniei*, nr. 73547/01, 26 iulie 2005] și că o bună administrare a justiției poate justifica cheltuieli judiciare a căror sumă trebuie evaluată având în vedere împrejurările speciale ale fiecărei cauze (*Tolstoy Miloslavsky împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 1995, seria A nr. 316-B).

26. Guvernul atrage apoi atenția asupra faptului că alte țări impun taxe judiciare de timbru cuprinse între 5 și 8% din obiectul acțiunii (Polonia, Lituania, Ungaria) și că în multe alte țări plata acestora este impusă în avans, la fel ca în România (Norvegia, Belgia, Polonia, Italia, Lituania, Danemarca și Austria).

27. În afară de aceasta, Guvernul face referire la cauza *V.M. împotriva Bulgariei* (nr. 45723/99, din 8 iunie 2006), în care Curtea a considerat că, deși motivarea hotărârilor era succintă, instanța a luat în considerare situația personală a reclamantului (pct. 56) și consideră că Judecătoria București a procedat în același fel, prin reducerea la jumătate a sumei care trebuia plătită, în raport cu venitul de 1 200 000 ROL pe care îl obținea reclamanta la momentul faptelor.

28. Reclamanta respinge acest argument și consideră că limitarea este disproporționată.

2. Motivarea Curții

29. Curtea face referire la jurisprudența sa în materia accesului la o instanță, în special la cauzele *Airey împotriva Irlandei* (9 octombrie 1979, seria A nr. 32), *Tolstoy Miloslavsky*, citată anterior, *Kreuz împotriva Poloniei* (nr. 28249/95, CEDO 2001-VI) și *Weissman și alții împotriva României* [nr. 63945/00, CEDO 2006-... (extrase)]. Prin urmare, aceasta examinează prezenta cauză având în vedere principiile care decurg din jurisprudența sa.

30. Curtea observă că acțiunea introdusă de reclamantă pentru a obține restituirea sumei primite de fiul său în urma vânzării apartamentului a fost anulată pentru neplata taxelor

judiciare de timbru. Curtea observă, de asemenea, că în legislația română valoarea taxelor judiciare de timbru se calculează sub forma unui procent din valoarea în litigiu. Prin urmare, aceasta este proporțională cu valoarea solicitată.

31. Conform susținerilor Guvernului, Curtea consideră că a existat o limitare a dreptului reclamantei de a accede la o instanță și că aceasta urmărea un scop legitim, și anume limitarea cererilor în justiție abuzive și colectarea de fonduri pentru bugetul justiției [*V.M. citată anterior, pct. 50, Beian împotriva României (nr. 2)*, nr. 4113/03, pct. 30, 7 februarie 2008]. Prin urmare, este necesar să se examineze caracterul proporțional al măsurii luate de Judecătoria București la 19 mai 2005.

32. Curtea observă că veniturile reclamantei erau la momentul cererii de scutire în valoare de 1 200 000 ROL, aproximativ 33 EUR. Aceasta nu mai desfășura nici o activitate remunerată, nu avea nici un bun imobil în proprietate și nu primea alte venituri. Reclamanta a obținut din partea Tribunalului București o reducere la jumătate a taxelor judiciare de timbru datorate, după ce a beneficiat de recursul prevăzut la art. 75 C. proc. civ. În această privință, Curtea observă că, spre deosebire de celelalte cauze îndreptate împotriva României cu privire la taxele judiciare de timbru, [a se vedea, printre altele, *Weissman împotriva României (dec.)*, nr. 63945/00, CEDO 28 septembrie 2004, *Iorga împotriva României*, nr. 4227/02, pct. 47, 25 ianuarie 2007, *Nemeti împotriva României*, nr. 37278/03, pct. 30 și 31, 1 aprilie 2008], în această cauză, reclamanta a putut să se adreseze unei instanțe care s-a pronunțat cu privire la cererea sa de scutire.

33. În continuare, Curtea consideră necesar să examineze dacă, în cazul reclamantei, aprecierea făcută de Judecătoria București nu a restrâns dreptul reclamantei de a accede la o instanță într-o asemenea măsură încât acesta să devină teoretic și iluzoriu.

34. Curtea reamintește că, atunci când o instanță trebuie să se pronunțe cu privire la o cerere de scutire, autoritățile naționale sunt în principiu mai competente decât instanța națională pentru a aprecia elementele de probă prezentate în fața sa și, în speță, pentru a estima capacitățile reclamantului de a plăti taxele judiciare de timbru datorate. Chiar și o motivare relativ succintă poate să nu ridice probleme în ceea ce privește art. 6 § 1, cu condiția ca instanțele să ia în considerare situația personală a reclamantului (*V.M. citată anterior, pct. 55, 56*).

35. Curtea observă că, deși a făcut referire la veniturile reduse ale reclamantei, instanța nu a acordat decât o reducere la jumătate a taxelor judiciare de timbru datorate, sumă care se ridică la 10 030 000 ROL, și anume aproximativ 277 EUR, ceea ce reprezintă mai mult de opt ori venitul său lunar. Or, Curtea a considerat deja excesive sume care reprezintă integral veniturile familiei reclamantului sau dublul veniturilor sale [*Iorga citată anterior pct. 42 și 43, Beian (nr. 2) citată anterior, pct. 31*]. În plus, Curtea subliniază că veniturile reclamantei erau mult mai mici decât salariul minim brut din România la momentul faptelor, și anume aproximativ 85 EUR. Având în vedere aceste împrejurări, Curtea consideră că valoarea taxelor judiciare de timbru astfel stabilite este excesivă.

36. În această privință, Curtea consideră că, spre deosebire de afirmațiile Guvernului, instanța nu pare să fi ținut seama suficient de situația personală a reclamantei și nu observă nici un criteriu care să poată explica că, deși a constatat situația de persoană pensionată a reclamantei, cu venituri reduse și fără bunuri imobile, a fost necesar ca instanța să stabilească o sumă de plată atât de ridicată în raport cu veniturile sale (a se vedea, *a contrario, V.M. citată anterior, pct. 56*). În acest sens, Curtea observă că Judecătoria București nu a examinat în mod amănunțit cererea reclamantei, limitându-se să constate că primea o pensie pentru limită de vârstă în valoare de 1 200 000 ROL, și că, deși și-a exprimat îndoielile cu privire la existența altor surse de venit, în special în ceea ce privește cealaltă jumătate a sumei de 25 000 USD, instanța nu a solicitat informații părților, așa cum avea obligația să facă în temeiul art. 77 alin. (2) C. proc. civ.

37. În afară de aceasta, aprecierea temeiniciei cererii de asistență judiciară introduse de judecătoria este definitivă și nu poate fi contestată de către persoana în cauză (a se vedea

mutatis mutandis Bakan împotriva Turciei, nr. 50939/99, pct. 76, 12 iunie 2007).

38. Curtea observă că, la 24 aprilie 2008, au intrat în vigoare noi dispoziții privind asistența judiciară în materie civilă. Acestea prevăd în prezent praguri minime, sub nivelul cărora asistența judiciară este acordată integral, și posibilitatea formulării unui recurs împotriva deciziei pronunțate la instanța superioară în grad (a se vedea supra, pct. 18).

39. Având în vedere aceste observații și după efectuarea unei aprecieri globale a faptelor, Curtea consideră că, în speță, statul nu și-a îndeplinit obligația de a garanta reclamantei accesul la o instanță.

40. Prin urmare, a fost încălcat art. 6 § 1 din convenție.

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

41. Art. 41 din convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

42. Reclamanta solicită suma pretinsă și instanțelor interne, și anume 12 500 USD cu titlu de prejudiciu material, și nu solicită nici o reparație cu titlu de prejudiciu moral.

43. Guvernul reiterează excepția ridicată cu privire la admisibilitatea cauzei și solicită Curții să respingă cererea reclamantei ținând seama, de asemenea, de faptul că suma nu face obiectul cererii din fața Curții și că, în afară de aceasta, nici o instanță nu a stabilit valoarea creanței în litigiu. Guvernul face referire la cauzele *Iorga împotriva României* (citată anterior, pct. 64) și *Glod împotriva României* (nr. 41134/98, pct. 50, 16 septembrie 2003) și consideră că nu se poate specula de către Curte cu privire la încheierea procedurii interne.

În ceea ce privește prejudiciul moral, Guvernul solicită Curții să nu acorde reclamantei nici o sumă, ținând seama de faptul că acest lucru nu s-a solicitat.

44. Curtea observă că temeiul acordării unei reparații echitabile constă în faptul că reclamanta nu a avut acces la o instanță, cu încălcarea art. 6 § 1 din convenție.

45. Pe baza elementelor de care dispune, Curtea concluzionează că reclamanta nu a demonstrat că pretinsul prejudiciu material ce i-a fost cauzat a fost rezultatul efectiv al respingerii acțiunii sale pentru neplata taxelor judiciare de timbru [a se vedea, *mutatis mutandis, Kudła împotriva Poloniei* (MC), nr. 30210/96, pct. 164, CEDO 2000-XI]. În orice caz, Curtea nu poate să speculeze cu privire la încheierea procedurii interne (*Teltronic-CATV împotriva Poloniei*, nr. 48140/99, pct. 69, 10 ianuarie 2006). În consecință, nimic nu justifică acordarea unei despăgubiri cu acest titlu de către Curte.

46. Curtea reamintește jurisprudența sa constantă, potrivit căreia, atunci când un reclamant este victima unei încălcări a art. 6 din convenție, acesta trebuie situat într-o situație similară celei în care s-ar fi aflat în cazul în care nu ar fi fost încălcate cerințele acestei dispoziții [*Sejdovic împotriva Italiei* (MC), nr. 56581/00, pct. 126, CEDO 2006-..., *Lungoci împotriva României*, nr. 62710/00, pct. 55 și 56, 26 ianuarie 2006, *Perlala împotriva Greciei*, nr. 17721/04, pct. 35, 22 februarie 2007, *Sfrijan împotriva României*, nr. 20366/04, pct. 48, 22 noiembrie 2007].

47. În speță, Curtea reamintește că art. 322 pct. 9 C. proc. civ. permite revizuirea unui proces pe plan intern în cazul în care Curtea a constatat încălcarea drepturilor unui reclamant (hotărârea *Sfrijan*, citată anterior, pct. 48).

48. Având în vedere aceste circumstanțe, Curtea consideră că redresarea cea mai potrivită

pentru reclamantă ar fi rejudecarea sau redeschiderea, la cererea acesteia, a procedurii în timp util și cu respectarea cerințelor art. 6 din convenție (a se vedea *Sfrijan*, citată anterior, pct. 48).

B. Cheltuieli de procedură

49. Reclamanta nu solicită rambursarea cheltuielilor de procedură efectuate în fața instanțelor naționale sau în fața Curții.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară cererea admisibilă;
2. Hotărăște că a fost încălcat art. 6 § 1 din convenție;
3. Respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 8 ianuarie 2009, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte